MALTA

TRIBUNAL GHAL TALBIET ZGHAR

**GUDIKATUR DR.
PHILIP MANDUCA**

Seduta tat-18 ta' April, 2005

Talba Numru. 1440/2004

Zammit & Cachia Trading Co. Ltd., Joseph Calleja & Sons Ltd., Antonia Cachia & Co. Ltd. Antonio Mallia, John u Joseph Curmi li flimkien kienu jesercitaw l-kummerc taht l-isem Bulk Fruit Distributors

Vs

Francis Mizzi

It-Tribunal

Ra l-Avviz li bih l-atturi talbu li l-konvenut jigi kkundannat ihallas elf erba' mija u tmienja u hamsin lira Maltin u sebgha u tletin centezmu (Lm1,458.37c) rapprezentanti prezz ta' konsenja banana mibjugha u kkonsenjata lill-konvenut.

Ra r-Risposta tal-konvenut fejn eccepixxa:

a. Li l-atturi ghandhom igibu prova li l-Bulk Fruit Distributors ghadhom illum jezercitaw il-kummerc.

b. Li l-atturi ghandhom jipprezentaw l-*invoices*, u

c. Li l-ammont mitlub mhux dovut.

Ra li fis-seduta tal-11 ta' Novembru, 2004 il-konvenut talab li jressaq eccezzjoni dwar il-preskrizzjoni.

B'Nota tal-14 ta' Novembru, 2004 il-konvenut eccepixxa ulterjorment il-preskrizzjoni ai termini ta' l-Artikolu 2156(f) tal-Kap. 16 tal-Ligijiet ta' Malta.

Sema' x-xhieda u ra d-dokumenti esebiti.

Ra n-Noti rispettivi tal-partijiet.

Ra l-Artikolu 2160(1) u 2160(2) tal-Kap. 16.

Ra li meta gie mistoqsi jekk hux debitur ta' l-atturi l-konvenut irrisponda:

"Li l-banana waslet f'kundizzjoni u cjoe' mhux kif suppost. Ghalhekk jiena ma hallastx."

L-*invoice* in kwistjoni hija datata 14 t'Ottubru, 1983. Illi ma giet esebita l-ebda Ittra Ufficjali u jirrizulta li kien hemm dekorriment tal-perjodu preskrittiv. Il-kawza giet ipprezentata biss fit-13 ta' Lulju, 2004.

L-atturi jghidu li billi l-konvenut meta gie mistoqsi jekk hux debitur irrisponda li ma kienx hallas ghaliex il-banana ma kienetx fi stat tajjeb hemm ammissjoni li huwa debitur u ghalhekk l-azzjoni m'hijiex preskritta.

Il-konvenut jissottometti li l-gurament ma nghatax skond kif titlob il-ligi u ghalhekk *"dan ghandu jitqies null u minghajr effett"*. Illi kull ma ntalab lill-konvenut huwa biex

jghid jekk hux debitur ta’ l-atturi. Ma sar ebda ndagini iehor jew diskussjoni.

Illi ma ntalabx l-isfilz tax-xhieda tal-konvenut.

L-**Artikolu 2160(1)** jghid:

“Il-preskrizzjonijiet imsemmija fl-Artikoli 2147, 2148, 2149, 2156 u 2157, m’ghandhomx effett jekk il-partijiet li jeccepuhom, meta jinghata lilhom il-gurament, ma jistqarrux li m’humiex debituri, jew li ma jiftakrux jekk il-haga gietx imhallsa.”

Illi l-konvenut ma qalx li huwa debitur ta’ l-atturi. Ma qalx li ma jiftakarx jekk il-haga gietx imhallsa. Qal li l-banana ma waslitx f’kundizzjoni tajba u ghalhekk ma hallasx. It-Tribunal jifhem li ghalhekk il-konvenut kien qed jghid li mhux debitur. Fil-kawza **Mifsud Vs Decelis 28/2/1921 Vol. XXIV-1-677** intqal:

“Se quindi il debitore avesse confessato anche indirettamente di non aver pagato il debito, che risultasse veramente dovuto, egli non puo’ opporre la prescrizione suddetta.”

Illi f’dan il-kaz il-konvenut m’accettax li l-ammont huwa fil-fatt dovut. Anzi cahad li huwa dovut. Illi r-rikonoxximent ghall-iskop ta’ l-interruzzjoni tal-preskrizzjoni hi konfigurabbli mill-koezistenza ta’:

a. Il-volontarjeta’.

b. Ix-xjenza tad-debitu fil-konvenut.

c. L-inekwivocita’, u

d. L-esternazzjoni tar-rikonoxximent permezz ta’ dikjarazzjonijiet u minn kwalunkwe fatt iehor li jimplika ammissjoni, per ezempju, l-weghda tal-hlas, xi rikjesta biex jinghata dilazzjoni tal-pagament, u l-hlas akkont.

(Ara Kollez. Vol. XXIX p.755; Vol XLIII p.744 Victor Calleja noe Vs Nazzareno Vassallo et noe Appell 5/10/1998).

L-indagini biex tigi stabbilita jekk certu fatt jew dikjarazzjoni jikkostitwixxix rikonjizzjoni tad-dejn jirrientra fil-qafas tal-poter diskrezzjonali tal-Gudikant. **(Ara Cassar Vs Muscat 28/4/2004 Appell Inf Imhallef Philip Sciberras)**.

Meta xehed il-konvenut ma wriex li jaf li hu debitur anzi sostna li ma kellux ihallas ghaliex il-banana ma gietx ikkonsenjata kif suppost.

Ghaldaqstant jilqa’ l-eccezzjoni tal-preskrizzjoni u jiddikjara li l-azzjoni attrici hi preskritta ai termini ta’ l-Artikolu 2156(f) tal-Kap. 16 tal-Ligijiet ta’ Malta. In vista tac-cirkostanzi partikolari tal-kaz kull parti jhallas l-ispejjez tieghu.

< Sentenza Finali >

-------------------------------TMIEM-------------------------------